

2019/2850(RSP)

30.10.2019

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe otázky na ústne zodpovedanie B9-0000/2019

v súlade s článkom 136 ods. 5 rokovacieho poriadku

o 25. výročí Medzinárodnej konferencie o populácii a rozvoji (ICPD 25)
(2019/2850(RSP))

Tomas Tobé

v mene Výboru pre rozvoj

Evelyn Regner

v mene Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť

Uznesenie Európskeho parlamentu o 25. výročí Medzinárodnej konferencie o populácii a rozvoji (ICPD 25) (2019/2850(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Medzinárodnú konferenciu o populácii a rozvoji (ICPD), ktorá sa konala v roku 1994 v Káhire, a na jej akčný program,
- so zreteľom na správu generálneho tajomníka OSN s názvom Dvadsať prvá mimoriadna schôdza Valného zhromaždenia OSN o celkovom preskúmaní a vyhodnotení vykonávania akčného programu Medzinárodnej konferencie o populácii a rozvoji z 5. októbra 1999 (preskúmanie pokroku pri vykonávaní akčného programu po piatich rokoch),
- so zreteľom na správu generálneho tajomníka OSN s názvom Rámec opatrení nadväzujúcich na akčný program Medzinárodnej konferencie o populácii a rozvoji po roku 2014 (ďalej len „globálna správa ICPD pre obdobie po roku 2014“),
- so zreteľom na správu Populačného fondu OSN (UNFPA) o stave svetovej populácie v roku 2019 s názvom Nevyriešená úloha: presadzovanie práv a možností pre všetkých,
- so zreteľom na Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorá bola prijatá v septembri 2015 a začala sa uplatňovať od 1. januára 2016, a najmä na ciele udržateľného rozvoja č. 3 a 5,
- so zreteľom na Svetový humanitárny samit OSN, ktorý sa konal v roku 2016 v Istanbuli v rámci Programu pre ľudstvo s názvom Jedno ľudstvo: spoločná zodpovednosť – správa generálneho tajomníka pre Svetový humanitárny samit (A/70/709),
- so zreteľom na svoje uznesenie z 31. mája 2018 o vykonávaní spoločného pracovného dokumentu útvarov (SWD(2015)0182) – Rodová rovnosť a posilnenie postavenia žien: Ako môžu vonkajšie vzťahy EÚ v období 2016 – 2020 zmeniť život dievčat a žien ([2017/2012\(INI\)](#)),¹
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 4. júla 2018 o vonkajšej stratégii EÚ zameranej proti manželstvám maloletých a núteným manželstvám – ďalšie kroky ([2017/2275\(INI\)](#))²,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. novembra 2014 o EÚ a celosvetovom rozvojovom rámci na obdobie po roku 2015 ([2014/2143\(INI\)](#)),³
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. decembra 2015 o príprave na Svetový humanitárny samit: Výzvy a príležitosti v oblasti humanitárnej pomoci ([2015/2051\(INI\)](#)),⁴
- so zreteľom na správu EuroMapping z roku 2018 (Pokyny pre zodpovednosť za

---

¹ Prijaté texty, [P8_TA\(2018\)0239](#)

² Prijaté texty, [P8_TA\(2018\)0292](#)

³ Prijaté texty, [P8_TA\(2014\)0059](#)

⁴ Prijaté texty, [P8_TA\(2015\)0459](#)

reprodukčné zdravie, zdravie matiek, novorodencov a detí a plánovanie rodičovstva),

- so zreteľom na svoje uznesenie z 12. decembra 2018 o výročnej správe o ľudských právach a demokracii vo svete v roku 2017 a politike Európskej únie v tejto oblasti ([2018/2098\(INI\)](#)),⁵
- so zreteľom na Európsky pakt pre rodovú rovnosť (2011 – 2020), ktorý prijala Rada 7. marca 2011,
- so zreteľom na závery Rady o rodovej otázke v oblasti rozvoja z 26. mája 2015,
- so zreteľom na akčný plán EÚ pre rodovú rovnosť na roky 2016 – 2020 (GAP II), ktorý 26. októbra 2015 prijala Rada, a na výročnú správu o jeho vykonávaní za rok 2018, ktorú 11. septembra 2019 zverejnila Komisia a vysoká predstaviteľka,
- so zreteľom na Európsky konsenzus o rozvoji – Náš svet, naša dôstojnosť, naša budúcnosť, prijatý v júni 2017,

---

⁵ Prijaté texty, [P8_TA\(2018\)0515](#)

- A. keďže v roku 2019 uplynulo 25 rokov od Medzinárodnej konferencie o populácii a rozvoji (ICPD) v Káhire, kde 179 vlád prijalo akčný program ICPD, v ktorom bol vyhlásený globálny záväzok v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv (SRZP) a dosiahol sa konsenzus postaviť individuálne práva a dobré životné podmienky do centra agendy pre reprodukčné zdravie a demografického plánovania;
- B. keďže akčný program zaradil plánovanie rodičovstva do kontextu komplexnej starostlivosti o reprodukčné zdravie a vyzval vlády, aby poskytli prístup k službám, ako je predpôrodná a postnatálna starostlivosť, bezpečný pôrod, liečba neplodnosti, bezpečné umelé prerušenie tehotenstva (v prípadoch, keď je legálne), riešenie následkov neodborne vykonaného umelého prerušenia tehotenstva, liečba infekcií reprodukčného systému a sexuálne prenosných infekcií, rakoviny prsníka a rakoviny reprodukčného systému, a to aj pokiaľ ide o prístup k informáciám, vzdelávaniu a poradenstvu v oblasti sexuality, reprodukčného zdravia a zodpovedného rodičovstva, pričom je potrebné uznať, že prevencia rodovo motivovaného násillia a iných škodlivých praktík musí byť neoddeliteľnou súčasťou primárnej zdravotnej starostlivosti;
- C. keďže 25. výročie je príležitosťou, aby vlády a ďalší aktéri potvrdili záväzok plniť program v oblasti SRZP, keďže sexuálne a reprodukčné zdravie a práva sú v mnohých krajinách stále odopierané;
- D. keďže nárast obyvateľstva nebol nikdy taký prudký ako dnes – pri súčasnom tempe by sa svetová populácia za 35 rokov zdvojnásobila;
- E. keďže udržateľný rast a rozvoj si môže udržať krok s takýmto rýchlym rastom populácie iba v prípade, že si ženy budú samé môcť vymedziť vlastnú úlohu v spoločnosti;
- F. keďže prístup žien k službám v oblasti reprodukčného zdravia je nevyhnutný na to, aby mohli využívať svoje reprodukčné práva; keďže „prístup“ znamená, že služby sú nielen dostupné, ale že sa zároveň odstránia sociálne, hospodárske a akékoľvek iné prekážky brániacemu tomuto prístupu;
- G. keďže kľúčová zdravotná starostlivosť v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia (moderná antikoncepcia, primeraná predpôrodná starostlivosť, asistencia pri pôrode) je v súčasnosti vo väčšine rozvojových krajín vo všeobecnosti najmenej prístupná pre 20 % najchudobnejších domácností a najviac prístupná pre 20 % najbohatších domácností;
- H. keďže údaje organizácie UNESCO potvrdzujú, že programy komplexnej sexuálnej výchovy v rámci učebných plánov prispievajú k neskoršiemu začatiu pohlavného života, zníženej frekvencii pohlavného styku, nižšiemu počtu sexuálnych partnerov, menej častému riskovaniu a častejšiemu používaniu prezervatívov a iných foriem antikoncepcie; keďže väčšina mladistvých na celom svete nemá prístup ku komplexnej sexuálnej výchove;
- I. keďže úmrtnosť matiek sa síce v globálnom meradle od roku 1995 znížila približne o 44 % a tento pokrok bol zaznamenaný vo všetkých oblastiach sveta, každoročne pri pôrode alebo počas tehotenstva stále zomiera okolo 70 000 dospelých dievčat a k prevažnej väčšine úmrtí matiek stále dochádza v prostredí s nedostatočnými zdrojmi;
- J. keďže v núdzových situáciách počas tehotenstva a pri pôrode každoročne zomrie viac ako 500 žien a dievčat, a to z dôvodu nedostatku kvalifikovaných pôrodných asistentiek, v

dôsledku núdzových pôrodnických postupov alebo následkom neodborne vykonaného umelého prerušenia tehotenstva;

- K. keďže spomedzi všetkých umelých prerušení tehotenstva na celom svete je len 55 % bezpečných; keďže umelé prerušenie tehotenstva je v 26 krajinách stále úplne nelegálne a umelé prerušenie tehotenstva na žiadosť ženy je nelegálne v 131 krajinách; keďže v rozvojových krajinách možno pozorovať silne odmietavý postoj k právu žien rozhodovať o svojom tele;
- L. keďže každá tretia žena na svete v priebehu svojho života zažije fyzické alebo sexuálne násilie;
- M. keďže počet žien, ktoré uzavrelo manželstvo ako maloleté, sa odhaduje na 650 miliónov, a deväť z desiatich detí sa narodí dievčatám mladším ako 18 rokov, ktoré sú už vydaté;
- N. keďže LGBTIQ osoby v Európskej únii aj mimo nej stále trpia v dôsledku diskriminácie a násillia, pričom niektoré krajiny uplatňujú zákony, ktoré kriminalizujú vzťahy osôb rovnakého pohlavia;
- O. keďže priority financovania v rámci SRZP sú nevyvážené, pričom zdravotné služby financované z verejných zdrojov v určitej miere vo všeobecnosti ponúkajú plánovanie rodičovstva, starostlivosť o matky, novorodencov a deti a služby súvisiace s HIV/AIDS, ktoré dostávajú značnú pozornosť darcov, zatiaľ čo služby na liečbu neplodnosti, rakoviny reprodukčného systému alebo sexuálneho násillia sú financované v omnoho nižšom rozsahu;
- P. keďže od roku 2015 sa globálny nástroj financovania snaží podnietiť národné vlády, aby zvýšili svoje výdavky v súlade s cieľmi udržateľného rozvoja v oblasti zdravia, ale keďže opätovné zavedenie a rozšírenie globálneho restriktívneho pravidla (tzv. global gag rule) malo škodlivý vplyv na prístup žien a dievčat ku komplexnej zdravotnej starostlivosti vrátane sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv;
- Q. keďže mnohé rozvojové krajiny sa zaviazali realizovať akčný program prispôbením národných cieľov a rozpočtov, ale väčšina z nich sa stále spolieha na pomoc darcov, čo ohrozuje stabilitu vnútroštátnych programov;
- R. keďže na zabezpečenie neustáleho poskytovania potrebných služieb je nevyhnutné, aby financovanie sexuálneho a reprodukčného zdravia bolo stabilné a predvídateľné;
- S. keďže na sledovanie plnenia záväzkov vlád v rámci akčného programu a nairobského samitu v ďalšom období a na zabezpečenie toho, aby sa do roku 2030 dosiahli ciele udržateľného rozvoja v oblasti zdravia, by bol nevyhnutný celosvetový monitorovací a hodnotiaci mechanizmus;
- T. keďže Európsky konsenzus o rozvoji zahrnul rodovú rovnosť a ľudské práva žien a dievčat, ako aj posilnenie ich postavenia a ochranu medzi hlavné zásady a priority vo všetkých oblastiach vonkajšej činnosti EÚ; keďže v ňom tiež bolo potvrdené odhodlanie vynaložiť aspoň 20 % pomoci EÚ na sociálne začleňovanie a ľudský rozvoj;
- U. keďže vykonávanie GAP II predstavuje kľúčovú príležitosť na nasmerovanie ďalších finančných prostriedkov do SRZP v rámci piliera týkajúceho sa fyzickej a psychickej

integrity;

Akčný program ICPD – od roku 1994

1. oceňuje pokrok, ktorý sa doteraz dosiahol v konkrétnych oblastiach, napríklad pokiaľ ide o lepšiu dostupnosť antikoncepcie, ktorá ženám priniesla väčšiu kontrolu plodnosti, alebo zníženie úmrtnosti matiek a novorodencov, pričom však uznáva, že národné vlády a medzinárodné organizácie musia vyvinúť oveľa intenzívnejšie úsilie, najmä v oblasti inovácií, koordinácie a zabezpečenia prístupu, ak chceme dosiahnuť ciele programu a vytvoriť realitu, ktorá podporuje dobré životné podmienky a seberealizáciu polovice svetovej populácie;
2. víta cieľ vytýčený na samite v Nairobi mobilizovať naliehavo potrebnú politickú vôľu a finančné záväzky s cieľom dosiahnuť stav, keď budú úplne uspokojené všetky potreby, pokiaľ ide o informácie a služby v oblasti plánovania rodičovstva, úplne sa odstráni úmrtnosť matiek, ktorej možno predísť, a úplne sa zabráni sexuálnemu a rodovo motivovanému násiliu a škodlivým praktikám voči ženám a dievčatám; na tento účel vyzýva EÚ, aby na samite prijala primerané finančné a politické záväzky;
3. opätovne potvrdzuje, že človek musí byť stredobodom každej demografickej politiky a každého zdravotníckeho, vzdelávacieho a sociálneho systému zameraného na to, aby si každý mohol sám určiť svoju úlohu v spoločnosti a rešpektovala sa jeho dôstojnosť a ľudské práva; zdôrazňuje, že ženy majú právo rozhodovať o tom, či, kedy a ako často chcú otehotnieť;

Úplné odstránenie neuspokojených potrieb v oblasti plánovaného rodičovstva

4. vyjadruje znepokojenie nad tým, že v niektorých krajinách znamená prístup k antikoncepčným prostriedkom dostupnosť jedinej metódy ochrany; zdôrazňuje, že ženy a mladiství musia mať prístup nielen k bezpečnej a modernej antikoncepcii, ale aj k informovanému rozhodnutiu o tom, ktorú z metód použijú;
5. vyjadruje znepokojenie nad tým, že v niektorých krajinách je prístup k službám reprodukčného zdravia výrazne sťažený v dôsledku neúmerne vysokých nákladov, nekvalitnej starostlivosti a/alebo nekvalitných zariadení a vybavenia, pričom ku prekážkam patria aj diskriminačné zákony a pohrdavý prístup, a že potreby v oblasti služieb sexuálneho a reprodukčného zdravia sú najviac neuspokojené medzi mladistvými, nezosobášenými osobami, LGBTIQ osobami, osobami so zdravotným postihnutím, menšinovými etnickými skupinami a chudobným vidieckym a mestským obyvateľstvom;
6. oceňuje koordinované úsilie, ktorého cieľom je zabezpečiť služby týkajúce sa plánovania rodičovstva aj ženám, ktoré je najťažšie osloviť, a vyzýva, aby sa rovnaké úsilie vynakladalo aj v prípade všetkých ostatných služieb v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia;
7. zdôrazňuje, že programy komplexnej sexuálnej výchovy sú základom pre zdravý vývoj dospievajúcich, keďže poskytujú informácie primerané veku, pokiaľ ide o dospievanie, tehotenstvo a pôrod, antikoncepciu a prevenciu HIV a sexuálne prenosných infekcií, ale aj o medzilidské vzťahy, rodovú rovnosť, súhlas a prevenciu násillia, ktoré majú zásadný význam pre to, aby mali mladí ľudia zdravú sebaúctu a aby boli schopní pestovať zdravé vzťahy;

Úplné odstránenie úmrtnosti matiek v prípadoch, keď jej možno predísť

8. domnieva sa, že globálny záväzok z Nairobi by mal zahŕňať silný dôraz na mládež v nižšom veku a sexuálnu výchovu s cieľom bojovať proti tehotenstvu mladistvých, ktoré je hlavným faktorom úmrtnosti matiek;
9. považuje za veľmi dôležité, aby vlády, ktoré tak ešte neurobili, prijali politické opatrenia v rámci všeobecne dostupnej zdravotnej starostlivosti s cieľom znížiť počet úmrtí novorodencov a matiek a zabrániť neodborne vykonaným umelým prerušeniam tehotenstva, a to prostredníctvom zvýšenia náboru a odbornej prípravy kvalifikovaných zdravotníckych pracovníkov a rozšírením pokrytia základnej starostlivosti po pôrode a starostlivosti o novorodencov, komplexnej prenatálnej a pôrodnickej starostlivosti a starostlivosti po umelom prerušení tehotenstva;
10. zdôrazňuje, že právo všetkých jednotlivcov na telesnú integritu a autonómiu musí byť chránené a že sa musí zabezpečiť prístup k základným službám, ktoré umožňujú uplatňovanie tohto práva; požaduje komplexný prístup k zásadnému balíku o sexuálnom a reprodukčnom zdraví,

Úplné odstránenie rodovo motivovaného násillia a škodlivých praktík zameraných proti ženám, dievčatám a mládeži

11. považuje za mimoriadne dôležité, aby sa vo všetkých krajinách zaviedli monitorovacie opatrenia a sankcie pre páchatel'ov s cieľom odstrániť rodovo motivované násillie vrátane skorých manželstiev, manželstiev detí a nútených manželstiev, mrzačenia ženských pohlavných orgánov a iných škodlivých praktík;
12. domnieva sa, že je tiež nevyhnutné kriticky sa postaviť voči škodlivým rodovým normám a stereotypom, aby sa tak mohol dosiahnuť ďalší pokrok v rámci programu SRZP;
13. uznáva, že samotný zákonom stanovený zákaz manželstiev detí a skorých a nútených manželstiev by nezaručil skoncovanie s týmito praktikami; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby lepšie koordinovali a posilňovali presadzovanie medzinárodných zmlúv, právnych predpisov a programov, a to aj prostredníctvom diplomatických vzťahov s vládami a organizáciami v tretích krajinách, s cieľom riešiť problémy súvisiace s manželstvami detí a skorými a nútenými manželstvami;
14. vyjadruje pevné presvedčenie, že vo všetkých stratégiách proti rodovo motivovanému násilliu by mali byť zahrnuté LGBTIQ osoby;

Záväzky v oblasti rozvoja a financovania

15. vyjadruje presvedčenie, že jedným z výsledkov nairobského samitu by mal byť mechanizmus na zabezpečenie zodpovednosti za plnenie globálnych a vnútroštátnych záväzkov, ako aj účinnosti opatrení;
16. vyzýva EÚ, aby prevzala významnú vedúcu úlohu pri zabezpečovaní uplatňovania práv dievčat a žien a rodovej rovnosti, a to aj v rámci svojej vonkajšej činnosti; vyzýva EÚ, aby vo svojej politike rozvojovej spolupráce zabezpečila primerané financovanie SRZP a plánovania rodičovstva a aby vypracovala stratégie na zabezpečenie stabilného a nepretržitého poskytovania všetkých požadovaných služieb;

17. žiada, aby sa vynaložili konkrétne investície v prospech zdravia a dobrých životných podmienok mladistvých;
18. poznamenáva, že EÚ prispieva k SRZP prostredníctvom celej škály svojich nástrojov, ako sú geografické a regionálne programy zamerané na rodovú rovnosť, zdravie a rozvoj obyvateľstva, príspevky na celosvetové iniciatívy a organizácie OSN a granty pre organizácie občianskej spoločnosti; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že je ťažké presne vyčíslit', koľko finančných prostriedkov EÚ je priamo vynakladaných v súvislosti so SRZP a s plánovaním rodičovstva; vyzýva na neustále zlepšovanie metodiky, ktorá by mala v budúcnosti umožniť lepšie hodnotenie účinnosti opatrení týkajúcich sa SRZP;
19. opätovne vyzýva EÚ, aby sa spolu so svojimi členskými štátmi venovala riešeniu nedostatku finančných prostriedkov, a to opätovným zavedením a rozšírením globálneho reštriktívneho pravidla (tzv. global gag rule) zo strany USA v tejto oblasti s využitím vnútroštátnych finančných prostriedkov a finančných prostriedkov EÚ určených na rozvoj;
20. berie na vedomie záväzok, ktorý vyjadrili dezinované komisárky Urpilainen a Dalli na svojich vypočutiach 1. a 2. októbra 2019, že sexuálne a reprodukčné zdravie bude v rámci budúcej Komisie ústredným bodom práce v oblasti rodovej rovnosti;
21. trvá na tom, že nový Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI) by mal podporovať rodovú rovnosť a posilnenie postavenia žien prostredníctvom transparentných opatrení, ktoré umožnia nepretržité hodnotenie, a to aj pokiaľ ide o sexuálne a reprodukčné zdravie a práva, a že aspoň 85 % programov financovaných z oficiálnej rozvojovej pomoci by malo mať rodovú rovnosť ako významný alebo hlavný cieľ (rodový ukazovateľ podľa kritérií OECD s hodnotou 1 alebo 2).